

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 05 iulie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, declarat de avocata Angela Munteanu, în numele inculpatului

Chioseea Alexei XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.04.2017 – 05.07.2019,
instanța de apel: 28.07.2019 – 01.11.2019,
instanța de recurs: 23.03.2020 – 03.06.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 05 iulie 2019, Chioseea Alexei a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 7 luni închisoare și în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 8 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

De la inculpat s-a încasat prejudiciul material în beneficiul lui Vîrlan S. în sumă de 6209 lei și în beneficiul lui Ghinculeac E. în mărime de 12.250 lei.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada 18 noiembrie 2016, ora 23.30 - 19 noiembrie 2016, ora 00.30, inculpatul Chioseea A., urmărind scopul sustrageri pe ascuns a bunurilor altei persoane, în timp ce se afla în incinta clubului „Gold Chebab” din str. Ismail 98/4, mun. Chișinău, în mod tainic, a sustras din geanta lui Ghinculeac E. un telefon mobil de model „Samsung Galaxy A7”, cu nr. de IMEI 1: 356021071182238 și IMEI 2: 356022071182236, în care activa cartela cu nr. XXXXXX, la preț de 12.250

lei, după care cu bunul sustras s-a eschivat de la locul săvârșirii faptei, cauzându-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

Tot el, la 05 octombrie 2017, în jurul orei 16.00, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se în str. Pușkin 44/1, mun. Chișinău, a însușit ilicit de la Vîrlan S. mijloace bănești în sumă de 300 euro care, conform cursului oficial al BNM, constituiau 6209 lei, sub pretextul că oferă în locațiune apartamentul situat în XXXXXX, XXXXXX XXX pentru un termen de două luni, pe care Chiosea A. l-a închiriat pentru o zi, a făcut poze și a postat anunțul pe rețelele de socializare, înmânându-i lui Vîrlan S. cheile de la alt apartament, prin ce i-a cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile.

În temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului ori, acesta s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată, în privința lui fiind pornit dosar de căutare.

Totodată, instanța a conchis că în cadrul procesului penal au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente care confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile, cât și în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, că inculpatul a săvârșit infracțiuni mai puțin grave, dar s-a eschivat de la ședințele de judecată, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cele agravante fiind – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară, concluzionând că reeducarea și corectarea lui este posibilă doar prin izolare de societate, o asemenea pedeapsă fiind în măsură să asigure realizarea scopului pedepsei penale.

3. Avocata Angela Munteanu a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă cu amendă.

Apelanta a invocat că infracțiunile săvârșite de inculpat fac parte din categoria celor mai puțin grave, care se pedepsesc cu închisoare de până la 5 ani.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond urma să aplice în privința inculpatului prevederile art. 79 Cod penal, ori, a fost constatat că nu au fost cauzate prejudicii, că pedeapsa nu este proporțională cu acțiunea comisă și personalitatea acestuia, care are antecedente penale stinse, în cadrul urmăririi penale a recunoscut integral vina și s-a căit sincer de cele comise, a explicat motivele și circumstanțele celor întâmplate, precum și este de acord să restituie prejudiciul material cauzat părților vătămate.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că prima instanță, la stabilirea pedepsei inculpatului, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, precum și de scopul

pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, fiind constatat că infracțiunile fac parte din categoria celor mai puțin grave.

Totodată, se atestă că în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal, care prescrie că pot fi recunoscute în calitate de circumstanțe excepționale ale cauzei, acele circumstanțe, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia.

Însă, asemenea circumstanțe nu au fost stabilite, iar argumentele apărării invocate în susținerea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal în privința inculpatului că și-a recunoscut vina, se căiește sincer nu constituie circumstanțe excepționale care ar face posibilă stabilirea unei pedepse mai blânde, urmează a fi respinse deoarece acesta a săvârșit un concurs de infracțiuni.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a reținut circumstanțele atenuante invocate de apărare - recunoașterea vinei, căința sinceră, caracteristica pozitivă, făcând o individualizare corectă și obiectivă a pedepsei penale aplicate inculpatului, lipsind temeiuri de a modifica pedeapsa aplicată.

Mai mult, aplicarea pedepsei cu închisoare va contribui la atingerea scopului prevăzut la art. 2 alin. (2) Cod penal, că legea penală are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, cât și de alte persoane, ori aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată nu va atinge scopul legii penale, servind ca un exemplu negativ pentru terțele persoane predispuse la comiterea infracțiunilor.

Deci, pedeapsa aplicată de instanța de fond corespunde pericolului și gradului social al faptei comise, circumstanțelor comiterii infracțiunilor, atitudinii inculpatului față de cele comise și neconștientizarea pericolului crimei.

Pe lângă aceasta, inculpatul, fiind înștiințat în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, în instanța de fond nu s-a prezentat, iar cauza a fost examinată în lipsa lui, prin sentința adoptată fiind anunțat în căutare. Fiind stabilit că acesta se eschivează de la prezentarea în ședințele de judecată, în temeiul art. 321 Cod de procedură penală, instanța a examinat cauza în lipsa inculpatului.

5. Avocata Angela Munteanu a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată inculpatului o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă sau non privativă de libertate.

Recurenta a invocat că instanțele de fond și de apel nu au motivat de ce o pedeapsă mai blândă, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau amendă, nu poate fi aplicată inculpatului.

Astfel, infracțiunile incriminate inculpatului sunt mai puțin grave, pentru comiterea căror se impune aplicarea unei pedepse non privative de libertate.

La individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, instanțele de fond și de apel urmau să ia în calcul că legea penală permite încheierea unei tranzacții de împăcare cu partea vătămată.

Ori, o infracțiune mai puțin gravă, care se rezumă la însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere, apriori nu poate prezenta un pericol sporit pentru cetățeni.

Mai mult, la judecarea cauzei, acuzarea nu a prezentat probe verosimile că inculpatul a renunțat la dreptul său de a apărea în fața instanțelor și de a se apăra personal, iar citațiile anexate la materialele cauzei nu demonstrează citarea legală a acestuia și refuzul lui de a-și exercita dreptul de a se apăra personal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) și 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat în drept și pe art. 427 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeiuri - cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate (*pct. 5. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a

hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate.

Deci, în circumstanțele în care inculpatul a săvârșit două infracțiuni mai puțin grave, circumstanțe atenuante nefiind stabilite, precum și s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată, instanțele de fond și de apel just au concluzionat, că chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurent (*pct. 5. din decizie*), o pedeapsă mai blândă, ar fi una inequitabilă, inadecvată și disproportională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, persoana celui vinovat și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2), a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 2. – 5. din decizie), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel, astfel că argumentele specificate în recursul ordinar că: „...*instanțele de fond și de apel nu au motivat de ce o pedeapsă mai blândă, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau amendă nu poate fi aplicată inculpatului. La individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, instanțele de fond și de apel urmau să ia în calcul că legea penală permite încheierea unei tranzacții de împăcare cu partea vătămată. Mai mult, la judecarea cauzei, acuzarea nu a prezentat probe verosimile că inculpatul a renunțat la dreptul său de a apărea în fața instanțelor și de a se apăra personal, iar citațiile anexate la materialele cauzei nu demonstrează citarea legală a acestuia și refuzul lui de a-și exercita dreptul de a se apăra personal*” nu au fost invocate și în apel, deci nu au niciun suport legal (pct. 3.- 5. din decizie).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Angela Munteanu, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 05 iulie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, în privința inculpatului Chiosea Alexei XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 iulie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun